

**ZPŮSOBY
POŘÍZENÍ
DLOUHODOBÉHO
MAJETKU**

POŘÍZENÍ
DLOUHODOBÉHO MAJETKU
VE VLASTNÍ REŽII
(ZÁKLADNÍ PRINCIPY)

ING. PAVEL HANUŠ
DANŮVÝ PORADCE
SŘ A VŠ ÚČETNÍ CVIČ

CHARAKTERISTIKA POŘIZOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU VE VLASTNÍ REŽII

- Pořízení dlouhodobého majetku ve vlastní režii (též "vlastní činnosti") je po pořízení DM "dodavatelsky" další možností, jak může podnik nabýt dlouhodobý majetek
- **Například:**
 - Stavební firma sama pro sebe postaví budovu
 - Automobilka používá vlastní vyrobené auto jako firemní služební automobil
 - Strojírenská firma si vyrobí stroj, který bude používat k výrobě svých výrobků
 - Softwarová firma vyvine SW, který bude dále používat (i poskytovat uživatelům)

ZVLÁŠTNOSTI PŘI POŘÍZENÍ DM VE VLASTNÍ REŽII

- Při "výrobě" majetku, který bude podnik později používat jako svůj vlastní dlouhodobý majetek, vznikají podniku běžně účtované náklady, nap.
 - Spotřeba materiálu a energie
 - Mzdové náklady
 - Externě nakupované služby použité při výrobě DM
- Po dokončení (vyrobení) majetku má podnik zaúčtované náklady (spotřebu), ale zároveň mu **vznikl nový majetek**
- Je třeba takový nově vzniklý majetek zavést "zpět" do účetnictví = provést tzv. **AKTIVACI** (přeměnu vzniklých nákladů na nové aktivum = nový DM)

AKTIVACE - CHARAKTERISTIKA

- **Aktivace** je obecně situace, kdy podnik dodá dlouhodobý majetek "sám sobě"
- Ocenění takto pořízeného DM probíhá v ceně na úrovni vlastních nákladů
- Zaúčtované náklady (materiál, energie, mzdy apod.) snižující výsledek hospodaření tak podnik musí nepřímo z výsledku hospodaření "vyjmout"
- **Důvody:**
 1. byla zaúčtována spotřeba (náklady), ale zároveň vznikl nový majetek (podobnost účtování o změně stavu zásob vlastní výroby)
 2. pořízení dlouhodobého majetku (jakéhokoliv) nemůže v roce pořízení ve 100% výši ovlivnit výsledek hospodaření = DM se odpisuje, do nákladů vstupuje **postupně**

AKTIVACE - ÚČTOVÁNÍ

- Dříve se aktivace účtovala jako výnos ("podnik si DM sám sobě prodal")
- Od roku **2016** se aktivace přesunula mezi náklady (účtová skupina 58x) a účtuje se tedy podobně jako změna stavu zásob vl. výroby jako "záporný náklad"

Příklad:

Na pořízení DM ve vlastní režii podnik spotřeboval materiál za Kč 30.000,00, práci zaměstnanců (mzd. náklady) za Kč 15.000,00 a externí služby za Kč 10.000,00. Po vynaložení těchto nákladů vznikl nový DM.

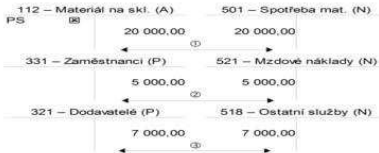
- celkové vynaložené náklady: Kč 55.000,00 (záporný vliv na VH)
- nový DM oceněný cenou na úrovni vl. nákladů = aktivace: Kč 55.000,00
- **CELKOVÝ VLV NA VÝSLEDEK HOSPODÁŘENÍ = Kč 0,00**

AKTIVACE - PRAKTICKÉ PROBLÉMY

- Při účtování o nákladech spojených s pořízením DM ve vlastní režii musí podnik **odlišit náklady**, které souvisí s tímto novým DM od svých ostatních "běžných" nákladů
- V praxi se řeší například:
 - vytvořením speciálních analytických účtů, např. 50101 - Spotřeba materiálu pro běžnou výrobu a 50102 - Spotřeba materiálu na výrobu DM ve vlastní režii,...
 - dalším detailnějším členěním nákladů, např. přidělením (zaúčtováním) nákladu ke konkrétní akci (např. akce 007 - Výstavba firemního skladu)
 - postupy a možnostmi, které dává např. tzv. vnitropodnikové účetnictví (samostatný účetní okruh, účtuje se na účtech účt. tříd 8 a 9), výsledná kalkulace či jiné obory tzv. manažerského účetnictví

ÚČTOVÁNÍ - 1. FÁZE: NÁKLADY

Předpokládejme, že podnik pořizuje dlouhodobý majetek (např. firemní garáž) ve vlastní režii. Nejprve musí zaúčtovat své vzniklé náklady v souvislosti se stavbou:

ÚČTOVÁNÍ - 2. FÁZE: OCENĚNÍ

- Ze zaúčtování v předěšlé fázi (náklady na vznik DM ve vlastní režii) jsou odděleny od jiných nákladů firmy vychází, že cena tohoto DM stanovená jako cena na úrovni vlastních nákladů činí **Kč 32.000,00**
 - cena zahrnuje jen spotřebu materiálu, mzdové náklady a spotřebované externí služby použité bezprostředně k výrobě (vzniku) DM
 - tato částka ovlivnila (snížila) výsledek hospodaření o Kč 32.000,00 - všechny tyto náklady jsou zaúčtovány na účtech účtové třídy 5 - Náklady

ÚČTOVÁNÍ - 3. FÁZE: AKTIVACE

- V situaci, kdy jsou známy a především zaúčtovány **všechny** náklady související s pořízením dlouhodobého majetku ve vlastní režii, je možno zaúčtovat o aktivaci, tj. o tom, že podnik "dodal majetek sám sobě" = že z vynaložených nákladů vznikl nový DM:

① Aktivace DHM (stavby) v ceně na úrovni vř. nákladů (INT)

- Po zaúčtování v této a předchozí fázi je výsledek hospodaření **nulový**.

ÚČTOVÁNÍ - 4. FÁZE: ZAŘAZENÍ DM

- V situaci, kdy jsou splněny všechny podmínky pro pro zařazení dlouhodobého majetku do užívání, lze zaúčtovat převod pořizovaného DM (z účtu 042) na příslušný "majetkový" účet (tedy účet z účtové třídy 0 dle charakteru pořizovaného DM):

Ⓜ Zařazení dlouhodobého majetku do užívání (INT)

PŘÍKLAD - POŘÍZENÍ DM VE VLASTNÍ REŽII (ÚČETNÍ DENÍK)

Poř. č.	Doklad	Text	Částka Kč	Účet MD	Účet DAL
1.		Výdej materiálu do spotřeby na výrobu stroje (DM)	15.000,00		
2a.		Faktura od dodavatele za montážní služby k DM	20.000,00		
2b.		DPH 21 %			
2c.		Faktura celkem			
3.		Hrubé mzdy pracovníků na výrobu stroje	10.000,00		
4.		Aktivace DHM- stroje			
5.		Zařazení stroje do užívání a do souboru DHM			

PŘÍKLAD - POŘÍZENÍ DM VE VLASTNÍ REŽII (ÚČETNÍ DENÍK) - ŘEŠENÍ

Poř. č.	Doklad	Text	Částka Kč	Účet MD	Účet DAL
1.	vydejka	Výdej materiálu do spotřeby na výrobu stroje (DM)	15.000,00	501	112
2a.		Faktura od dodavatele za montážní služby k DM	20.000,00		
2b.		DPH 21 %			
2c.		Faktura celkem			
3.		Hrubé mzdy pracovníků na výrobu stroje	10.000,00		
4.		Aktivace DHM- stroje			
5.		Zařazení stroje do užívání a do souboru DHM			

PŘÍKLAD - POŘÍZENÍ DM VE VLASTNÍ REŽII
(ÚČETNÍ DENÍK) - ŘEŠENÍ

Poř. č.	Doklad	Text	Částka Kč	Účet MD	Účet D.A.L.
1.	výdejka	Výdej materiálu do spotřeby na výrobu stroje (DM)	15.000,00	501	112
2a.	FAD	Faktura od dodavatele za montážní služby k DM	20.000,00	518	
2b.		DPH 21 %	4.200,00	343	
2c.		Faktura celkem	24.200,00		321
3.		Hrubé mzdy pracovníků na výrobu stroje	10.000,00		
4.		Aktivace DHM- stroje			
5.		Zařazení stroje do užívání a do souboru DHM			

PŘÍKLAD - POŘÍZENÍ DM VE VLASTNÍ REŽII
(ÚČETNÍ DENÍK) - ŘEŠENÍ

Poř. č.	Doklad	Text	Částka Kč	Účet MD	Účet D.A.L.
1.	výdejka	Výdej materiálu do spotřeby na výrobu stroje (DM)	15.000,00	501	112
2a.	FAD	Faktura od dodavatele za montážní služby k DM	20.000,00	518	
2b.		DPH 21 %	4.200,00	343	
2c.		Faktura celkem	24.200,00		321
3.	ZVL	Hrubé mzdy pracovníků na výrobu stroje	10.000,00	521	331
4.		Aktivace DHM- stroje			
5.		Zařazení stroje do užívání a do souboru DHM			

PŘÍKLAD - POŘÍZENÍ DM VE VLASTNÍ REŽII
(ÚČETNÍ DENÍK) - ŘEŠENÍ

Poř. č.	Doklad	Text	Částka Kč	Účet MD	Účet D.A.L.
1.	výdejka	Výdej materiálu do spotřeby na výrobu stroje (DM)	15.000,00	501	112
2a.	FAD	Faktura od dodavatele za montážní služby k DM	20.000,00	518	
2b.		DPH 21 %	4.200,00	343	
2c.		Faktura celkem	24.200,00		321
3.	ZVL	Hrubé mzdy pracovníků na výrobu stroje	10.000,00	521	331
4.	INT	Aktivace DHM- stroje	45.000,00	042	588
5.		Zařazení stroje do užívání a do souboru DHM			

PŘÍKLAD - POŘÍZENÍ DM VE VLASTNÍ REŽII (ÚČETNÍ DENÍK) - ŘEŠENÍ

Poř. č.	Doklad	Text	Částka Kč	Účet MD	Účet D.A.
1.	výdejka	Výdej materiálu do spotřeby na výrobu stroje (DM)	15.000,00	501	112
2a.	FAD	Faktura od dodavatele za montážní služby DM	20.000,00	518	
2b.		DPH 21 %	4.200,00	343	
2c.		Faktura celkem	24.200,00		321
3.	ZVL	Hrubé mzdy pracovníků na výrobu stroje	10.000,00	521	331
4.	INT1	Aktivace DHM- stroje	45.000,00	042	588
5.	INT2	Zařazení stroje do užívání a do souboru DHM	45.000,00	022	042

KOMBINACE POŘÍZENÍ DM DODAVATELSKY A VE VLASTNÍ REŽII

- V praxi celkem běžně nastává situace, kdy je dlouhodobý majetek pořizován kombinací tradičního dodavateleského způsobu pořízení (nákupem) a pořízením ve vlastní režii, například:
 - podnik koupí stroj (DM) nákupem od dodavatele, ale tento stroj si od dodavatele přiveze vlastním autem (doprava je součástí pořizovací ceny)
 - podnik koupí stroj (též DM) nákupem, ale zprovoznění (instalaci = montáž) tohoto majetku zajistí vlastní pracovníci podniku, např. údržbář apod.
- v takovém případě je potřeba zaúčtovat o obou částech pořízení, tj. jak o tradičním pořízením nákupem, tak souvisejícím pořízením (resp. jeho částí) ve vlastní režii
- i v takovém případě bude důležité správně využít kalkulační účet 04x

PŘÍKLAD - POŘÍZENÍ DM KOMBINACÍ NÁKUPU A POŘÍZENÍ VE VLASTNÍ REŽII - ÚČETNÍ DENÍK

Poř. č.	Doklad	Text	Částka Kč	Účet MD	Účet D.A.
1a.	FAD	Dodavatel fakturuje stroj- DHM	100.000,00	042	
1b.		DPH 21 %	21.000,00	343	
1c.		Faktura celkem	121.000,00		321
2a.	VPD	Nákup pohonných hmot na cestu pro stroj	500,00	501	
2b.		DPH 21 %	105,00	343	
2c.		Celkem zapláceno	605,00		211
3.	ZVL	Hrubé mzdy pracovníků zajišťujících dopravu stroje	1.000,00	521	331
4.	INT1	Aktivace vnitropodnikových výkonů s pořízením stroje	1.500,00	042	588
5.	INT2	Zařazení stroje - DHM do užívání	101.500,00	022	042